

UCHWAŁA NR 23/IV/2015
RADY GMINY ŚWIERCZE

z dnia 29 stycznia 2015 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2015**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. 2013 r., poz. 594, zm. poz. 645 i 1318 oraz z 2014 r. poz. 379 i 1072.) i art 4[1] ust. 1,2,5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. 2012 r., poz. 1356, zm. poz. 405, z 2013 r. poz. 1563 oraz z 2014 r. poz. 822 i 1188.) oraz art. 10 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tj. Dz. U. 2012 r., poz. 124, zm. z 2011 r. Nr 117, poz. 678.) **uchwała się, co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się „Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na rok 2015”, stanowiący załącznik Nr 1 do uchwały.

§ 2. Przyjmuje się Harmonogram wydatków do realizacji w 2015 roku stanowiący załącznik Nr 2 do uchwały.

§ 3. Wójt Gminy Świercze przedstawi Radzie Gminy Świercze roczne sprawozdanie z realizacji programów, o których mowa w § 1.

§ 4. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Świercze.

§ 5. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 2015 r..

Przewodniczący

Rady Gminy Świercze

Wiesław Adamiak

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA TERENIE GMINY ŚWIERCZE NA 2015 ROK

Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na 2015 rok, zwany dalej Programem, określa kierunki pracy związane z zapobieganiem i przeciwdziałaniem zjawiskom patologii, jakimi są uzależnienia od środków psychoaktywnych. Obowiązek posiadania i realizacji Programu wynika z Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. 2012 r., poz. 1356, zm. poz. 405, z 2013 r. poz. 1563 oraz z 2014 r. poz. 822 i 1188.), Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii (tj. Dz. U. 2012 r., poz. 124, zm. z 2011 r. Nr 117, poz. 678.) , które wyznaczają podstawowe zadania gmin w zakresie szeroko rozumianej profilaktyki oraz pomocy osobom i rodzinom dotkniętym problemem uzależnień.

Cele i zadania określone w niniejszym Programie korespondują również z innymi dokumentami strategicznymi: Narodowym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2011-2015, uwzględniają "Rekomendacje do realizowania i finansowania programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2015 r." wydane przez PARPA oraz "Standardy realizacji działań profilaktycznych oraz działań z zakresu pomocy osobom uzależnionym" opublikowane przez Krajowe Biuro Do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii.

Program ten stanowi integralną część Strategii rozwiązywania problemów społecznych Gminy Świercze na lata 2008-2020 przyjętego uchwałą Nr 108/XX/08 Rady Gminy Świercze z dnia 28 sierpnia 2008 r..

Realizacja zadań programu odbywa się przez cały rok kalendarzowy i jest finansowana ze środków pochodzących z dochodów z opłat pobieranych przez gminę Świercze za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, na podstawie art. 18² *ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi* oraz środków własnych zgodnie z załącznikiem Nr 2.

Działania programu – realizowane w oparciu o zasadę pomocniczości – adresowane są do osób fizycznych i prawnych, realizujących zadania na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych , narkomanii oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w społeczności lokalnej, a w szczególności do:

- 1) osób uzależnionych i ich rodzin;
- 2) dzieci i młodzieży, w tym m.in. z grup podwyższonego ryzyka, ze środowisk zagrożonych z powodu dysfunkcji lub sytuacji społeczno-psychologicznej, a także ich rodziców;
- 3) grup samopomocy osób uzależnionych i ich rodzin;
- 4) osób zawodowo zajmujących się profilaktyką, rozwiązywaniem problemów alkoholowych i narkomanii oraz przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie;
- 5) ofiar i sprawców przemocy domowej;

Realizatorami programu są:

- 1) Urząd Gminy Świercze;
- 2) Ośrodek Pomocy Społecznej;
- 3) placówki oświatowe.

Diagnoza problemów uzależnień w Gminie Świercze

Poniższa diagnoza posłuży do wykorzystania odpowiednich instrumentów kreowania polityki samorządu, celem zmniejszenia istniejących problemów

Na koniec 2014 r. ogólna liczba mieszkańców Gminy wynosiła **4.716**, w tym **3.760** stanowili mieszkańcy powyżej 18 roku życia (rok 2013 **4712/3.644**; rok 2012 **4.722/3.633**; rok 2011 **4.772/3.716**)

Sprzedaż napojów alkoholowych (w tym piwa) przeznaczonych *do spożycia poza miejscem sprzedaży* prowadziło **20 punktów**, a sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia *w miejscu sprzedaży* **3 punkty**.

Na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych przypada 163 mieszkańców powyżej 18 roku życia.

W roku 2014 wydano 2 jednorazowe zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych podmiotom posiadającym zezwolenia.

O skali problemów związanych z używaniem napojów alkoholowych świadczy m.in. liczba osób korzystających z pomocy punktu konsultacyjno-informacyjnego . W 2014 roku do GKPiRPA wpłynęło **11 wniosków o wszczęcie procedury leczenia odwykowego** -10 wniosków dotyczyło mężczyzn 1 dot. kobiety w związku z tym przeprowadzono 40 rozmów interwencyjno-motywuujących, 4 osoby podjęły terapię , 3 wnioski zostały złożone do Sądu (**rok 2013 - 12 wniosków** o wszczęcie procedury leczenia odwykowego, **3** wnioski zostały skierowane do Sądu o nałożenie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu ; **rok 2012 - 23 wnioski** o wszczęcie procedury leczenia odwykowego **19** wniosków dot. mężczyzn w tym 2 uzależnienia krzyżowego – z tego 6-u poddało się dobrowolnemu leczeniu w Poradni Terapii Uzależnień, **4** wnioski dot. kobiet , **2** wnioski zostały skierowane do Sądu o nałożenie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu ; **rok 2011 - 23 wnioski**- 7 wniosków wpłynęło z PP po interwencji policji oraz uruchomieniu procedury Niebieskiej Karty, 15 wniosków zostało złożonych przez osoby najbliższe z otoczenia uzależnionego, spośród zgłoszonych osób 13 zadeklarowało chęć pracy nad sobą, 2 wnioski zostały skierowane do Sądu).

Liczba osób zatrzymanych do wytrzeźwienia w Izbie Wytrzeźwień w latach 2011-2014

Rok	liczba zatrzymanych do wytrzeźwienia	
	mężczyzn	kobiet
2011	26	1
2012	28	0
2013	33	0
2014	27	1

Dane dotyczące łamania przepisów **art. 87 § 1 k.w."** *Kto, znajdując się w stanie po użyciu alkoholu lub podobnie działającego środka, prowadzi pojazd mechaniczny w ruchu lądowym, wodnym lub powietrznym, podlega karze aresztu albo grzywny nie niższej niż 50 zł"*

Rok	Liczba wykroczeń z art. 87 § 1 k.w.
2011	9
2012	7
2013	10
2014	19

Liczba zatrzymanych nietrzeźwych kierujących z **art.178a. § 1 k.k."***Kto, znajdując się w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego, prowadzi pojazd mechaniczny w ruchu lądowym, wodnym lub powietrznym, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2."*

Rok	Liczba zatrzymanych nietrzeźwych kierujących z art.. 178a § 1 k.k. (popełnionych przestępstw)
2011	60
2012	72
2013	55
2014	32

Liczba osób ujawnionych z **art. 43[1]ust.1** ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi"**1. Kto spożywa napoje alkoholowe wbrew zakazom określonym w art. 14 ust. 1 i 2a–6 albo nabywa lub spożywa napoje alkoholowe w miejscach nielegalnej sprzedaży, albo spożywa napoje alkoholowe przyniesione przez siebie lub inną osobę w miejscach wyznaczonych do ich sprzedaży lub podawania, podlega karze grzywny."**

Rok	Liczba osób
2011	23

2012	31
2013	27
2014	18

Dane dotyczące wykroczeń popełnionych z **art. 51 § 2 k.w.**"*Art. 51. § 1. Kto krzykiem, hałasem, alarmem lub innym wybrykiem zakłóca spokój, porządek publiczny, spoczynek nocny albo wywołuje zgorzenie w miejscu publicznym, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny.*

§ 2. *Jeżeli czyn określony w § 1 ma charakter chuligański lub sprawca dopuszcza się go, będąc pod wpływem alkoholu, środka odurzającego lub innej podobnie działającej substancji lub środka, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny."*

Rok	Liczba osób
2011	22
2012	9
2013	16
2014	13

Wg danych uzyskanych z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w 2014 roku objęto pomocą z powodu uzależnienia lub nadużywania alkoholu przez co najmniej jednego z członków rodziny 5 rodzin - 17 osób (rok 2013 - 4 rodziny - 9 osób; rok 2012 -4 rodziny - 10 osób, rok 2011 - 4 rodziny -12 osób) .

W 2014 roku w ramach Kampanii Zachowaj Trzeźwy Umysł zostały przeprowadzone badania ankietowe dotyczące substancji psychoaktywnych (papierosy, alkohol, narkotyki, dopalacze) , gdzie o doświadczenia związane z zażywaniem substancji psychoaktywnych jak marihuana cz dopalacze proszeni byli tylko uczniowie gimnazjum. Próbę badawczą stanowili uczniowie klas drugich gimnazjum oraz klas piątych szkoły podstawowej.

Podsumowując dane zebrane w badaniu można stwierdzić , że papierosy nadal stanowią problem, który jest kumulowany przez alkohol i narkotyki. Badani uczniowie najczęściej sięgają po papierosa w okresie przejściowym ze szkoły podstawowej do gimnazjum (15% uczniów - 6 i 6% uczennic -2 na 40 ankietowanych ze szk. podst., co 10-ty chłopiec - uczeń szk. gimnazjalnej sięga co najmniej po 1 papierosa codziennie, co dwudziesty mniej niż jeden raz na tydzień. spośród dziewczynek codziennie po papierosa sięga co 12 - a uczennica gimnazjum) .

Warto podkreślić, że badani uczniowie zazwyczaj są motywowani przez swoich kolegów lub koleżanki. Dotyczy to wszystkich sfer, zarówno palenia papierosów, picia alkoholu, jak również palenia marihuany (50% badanych chłopców, 50% dziewcząt miało kontakt z marihuaną w wieku 12-13 lat) i zażywania dopalaczy, chociaż uczniowie, głównie szkoły podstawowej, podkreślają, że pierwszym alkoholem poczęstowali ich rodzice (17 % chłopców-7, 13% dziewcząt -5). Nie bez znaczenia pozostaje fakt przysłowiowej lampki szampana w noc sylwestrową. Być może staje się to przyzwoleniem dla młodych, wchodzących w życie ludzi.

W kontekście zażywania substancji psychoaktywnych należy zastanowić się nad problemem grupy odniesienia i wpływu, jaki wywiera na podejmowane decyzje dot. zażywania środków.

Poza tym warto zastanowić się nad problemem dostępności papierosów i alkoholu przez młodzież. Zgodnie z deklaracjami badani nie mają dużych problemów z zakupem papierosów oraz alkoholu mimo tego, że sprzedaż zarówno papierosów jak i alkoholu osobom do 18 roku życia jest w Polsce zabroniona. Odnosząc się do zagadnienia skutków jakie może wywołać nadmierne spożycie alkoholu należy jednocześnie dołożyć wszelkich starań w celu edukacji młodzieży o negatywnych skutkach palenia papierosów i picia alkoholu z jednoczesnym edukowaniem osób dorosłych, które mogą być gwarantem przestrzegania prawa.

Podobne rozwiązania mogą być zastosowane w odniesieniu do marihuany i dopalaczy. Niezwykle ważne jest edukowanie młodzieży i dorosłych o negatywnych skutkach zażywania tych uzależniających szkodliwych substancji. Edukowanie to mogłoby się odbywać zarówno w postaci otwartych wykładów, spotkań z młodzieżą, ale też poprzez opracowanie kampanii społecznych mających na celu, nie tyle edukację w zakresie profilaktyki ale, co wydaje się być ważniejsze, uświadomienie opinii publicznej na fakt, że problemy związane z paleniem papierosów, piciem alkoholu, czy też paleniem marihuany i zażywaniem dopalaczy nie zniknęły z życia młodego człowieka, a są nieodłącznym elementem procesu dorastania przynajmniej dla części z nich.

Rozdział I. Cele programu

Cel główny: Zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych i narkomanii oraz innych rodzajów uzależnień, ograniczenie rozmiarów problemów aktualnie występujących oraz zwiększenie zasobów koniecznych do rozwiązywania istniejących problemów

Cele szczegółowe:

- a) zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
- b) wspieranie szkół w kreowaniu właściwych wzorców i popularyzacji zdrowego stylu życia. Promowanie postaw społecznych ważnych dla profilaktyki i rozwiązywania problemów .
- c) opóźnianie wieku inicjacji alkoholowej, tytoniowej, a przez to zmniejszanie zasięgu zachowań ryzykownych w środowisku szczególnie przez dzieci i młodzież,
- d) doskonalenie bazy materialnej, organizacyjnej i merytorycznej dla realizacji programów profilaktycznych,
- e) zapobieganie powstawaniu nowych problemów dot. uzależnień oraz zmniejszanie rozmiarów tych, które aktualnie występują,
- f) zmniejszanie udziału nietrzeźwości wśród przyczyn naruszenia prawa , porządku publicznego i przeciwdziałanie naruszeniom prawa w związku z prowadzeniem sprzedaży napojów alkoholowych.
- g) zmniejszanie ilości i dolegliwości zaburzeń życia rodzinnego (przemocy i zaniedbań) spowodowanych przez alkohol i substancje psychoaktywne,

Powyższe cele będą realizowane w następujących obszarach:

- 1) profilaktyka,
- 2) pomoc psychospołeczna,
- 3) terapia, rehabilitacja,
- 4) edukacja publiczna.

Rozdział II. Strategie działania

- 1) przeprowadzanie szkoleń i innych form doskonalenia dla osób i podmiotów zajmujących promocją trzeźwości i bezpiecznego stylu życia wśród dzieci i młodzieży;
- 2) doskonalenie wiedzy członków GKP i RPA w zakresie zapobiegania i rozwiązywania problemów społecznych związanych z alkoholem, substancjami psychoaktywnymi oraz przemocą;
- 3) racjonalne i elastyczne ograniczanie dostępu do alkoholu oraz kontrolowanie podmiotów działalności gospodarczej związanej ze sprzedażą i konsumpcją napojów alkoholowych pod względem jej zgodności z obowiązującymi przepisami;
- 4) profilaktyczne oddziaływanie na postawy i umiejętności ważne dla zdrowia psychicznego fizycznego i trzeźwości;
- 5) rozpowszechnianie profilaktycznych programów informacyjnych i psychoedukacyjnych dla dzieci i młodzieży;
- 6) zwiększanie dostępności i skuteczności terapii dla osób uzależnionych i ich rodzin;
- 7) udzielanie rodzinom, u których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej, prawnej a w szczególności w wypadkach przemocy;
- 8) kontrola przestrzegania prawa w zakresie obrotu napojami alkoholowymi, w szczególności dotyczących: sprzedaży napojów nieletnim, nielegalnego obrotu napojami alkoholowymi;
- 9) wspieranie organizacyjne i finansowe:
 - a) instytucji i organizacji podejmujących działania zapobiegające powstawaniu uzależnień w tym w szczególności zajmujących się organizowaniem czasu wolnego dla dzieci i młodzieży,
 - b) działań podejmowanych przez szkoły na rzecz promowania życia bez nałogów.

Rozdział III Kierunki działania i sposoby realizacji Programu na 2015 rok

Działanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialni za realizację	Termin realizacji	Uwagi
I. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem	1. Prowadzenie zajęć informacyjnych z osobami uzależnionymi i członkami ich rodzin.	Punkt konsultacyjno-informacyjny	Cały rok	
	2. Informowanie o objawach i skutkach choroby alkoholowej oraz możliwościach leczenia osób uzależnionych	GOPS, Punkt konsultacyjno-informacyjny	Cały rok	
	3. Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego (zatrudnienie terapeuty uzależnień motywującego zarówno osoby uzależnione, jak i osoby współuzależnione do podjęcia psychoterapii w zakładach leczenia odwykowego; kierowanie do leczenia specjalistycznego osoby pijące ryzykownie i szkodliwie, ale nieuzależnione). Kierowanie na badanie celem uzyskania opinii o stopniu uzależnienia; kierowanie wniosków do sądu o zobowiązanie osoby uzależnionej do podjęcia leczenia zgodnie z opinią biegłego, propagowanie stosowania procedury Niebieskiej Karty Współpraca z policją, kuratorami, szkołami, Ops-em	Wójt	1 raz w tygodniu	
II. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy społecznej, psychospołecznej i prawnej a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie	1. Prowadzenie edukacji społecznej (ulotki, broszury, plakaty) udział w ogólnopolskich kampaniach edukacyjno-profilaktycznej	pełnomocnik	Cały rok	
	2. Zorganizowanie szkoleń dla rodziców z zakresu uzależnień	Szkoła, pełnomocnik	W zależności od potrzeb cały rok	
	3. Zorganizowanie i dofinansowanie wypoczynku z programem profilaktycznym dla dzieci z rodzin z problemami alkoholowymi i innych (wypoczynek integracyjny) w okresie letnim	Pełnomocnik	Wakacje	
	4. Wspomaganie realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczej i kompensacyjnej przeznaczonych dla dzieci z grup ryzyka (w szczególności z rodzin narażonych na działanie czynników ryzyka), np. w świetlicach z programem socjoterapeutycznym.	Pełnomocnik	Cały rok	
	5. Dofinansowywanie szkoleń i kursów specjalistycznych w zakresie pracy z dziećmi z rodzin z problemem alkoholowym .	Wójt	W zależności od potrzeb cały rok	
III. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przemocy w szczególności dla dzieci i młodzieży	1. Włączenie zagadnień wychowania w trzeźwości do programów pracy wychowawczej w szkołach.	Dyrektorzy szkół	Cały rok	
	2. Realizacja na terenie szkół w Gminie Świercze programów profilaktycznych dla dzieci młodzieży (zakup i dystrybucja materiałów o tematyce profilaktycznej, zakup nagród za osiągnięcia w konkursach dot. promowania zdrowego stylu życia,	Pełnomocnik	W zależności od potrzeb cały rok	
	3. Wspomaganie konkretnych programów edukacyjnych i profilaktycznych podejmowanych przez Dyrekcję Szkół na podstawie przedłożonych projektów.	Wójt	W zależności od potrzeb cały rok	
	4. Działania edukacyjne i informacyjne na rzecz trzeźwych kierowców	Pełnomocnik	W zależności od potrzeb cały rok	
	5. Dofinansowanie wyjazdów dzieci i młodzieży (wycieczki szkolne, wyjazdy edukacyjno – wypoczynkowe).	Wójt	W zależności od potrzeb cały rok	

Wskaźniki monitoringu :

- 1) liczba osób objętych terapią;
- 2) liczba osób objętych działaniami pomocowymi – m.in. współuzależnieni, dzieci z grup ryzyka, osoby zagrożone wykluczeniem społecznym;
- 3) liczba dzieci, młodzieży i dorosłych objętych działaniami profilaktycznymi, edukacyjnymi i informacyjnymi;
- 4) liczba osób przyjętych przez punkt konsultacyjny;
- 5) liczba i efektywność kontroli punktów obrotu napojami alkoholowymi.

Sprawozdanie finansowe i merytoryczne z realizacji Programu będące integralną częścią rocznego sprawozdania budżetowego, przedstawianego Radzie Gminy Świercze przez Wójta Gminy Świercze

Zasady wynagradzania członków Komisji

Członkowie Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych otrzymują wynagrodzenie za zrealizowanie konkretnego zadania związanego z pracą w Komisji, na podstawie zawartej umowy zlecenia oraz przedłożonego rachunku.

Przewodniczący
Rady Gminy Świercze
Wiesław Adamiak

Załącznik Nr 2 do Uchwały Nr 23/IV/2015

Rady Gminy Świercze

z dnia 29 stycznia 2015 r.

Harmonogram dochodów i wydatków do realizacji w 2015 roku

Lp.	Dział	Rozdział I	Paragraf	Nazwa	Kwota
1	2	3	4	5	6
I.	DOCHODY				
	756			Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich pobraniem	65.000,00
		75618		Wpływy z innych opłat stanowiących dochody jednostek samorządu terytorialnego na podstawie ustaw	65.000,00
			0480	Wpływy z opłat za zezwolenia na sprzedaż alkoholu	65.000,00
II.	WYDATKI				
	851			Ochrona zdrowia	66 000,00
		85153		Przeciwdziałanie narkomanii	3 000,00
			4300	Zakup usług pozostałych	3 000,00
		85154		Przeciwdziałanie alkoholizmowi	63.000,00
			4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	1 300,00
			4120	Składki na Fundusz Pracy	200,00
			4170	Wynagrodzenia bezosobowe	23 000,00
			4210	Zakup materiałów i wyposażenia	3 000,00
			4220	Zakup środków żywności	3 000,00
			4300	Zakup usług pozostałych	32 500,00

Przewodniczący

Rady Gminy Świercze

Wiesław Adamiak

UZASADNIENIE

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest dokumentem uchwalanym corocznie, skierowanym do organów gminy, wyznaczającym kierunki i określone działania zmierzające do osiągnięcia celów ustawowych związanych z profilaktyką uzależnień

Przepis art. 4[1] ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. 2012 r., poz. 1356, zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. poz. 405.) wymienia zadania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych. Przy ich wyliczeniu posługuje się zwrotem „w szczególności”, co oznacza, że katalog wymienionych zadań nie jest zamknięty, gmina może realizować także inne zadania. Jednak zadania wymienione stanowią minimum przeznaczonych do realizacji zadań, które winny się znaleźć w programie jako obligatoryjne.